

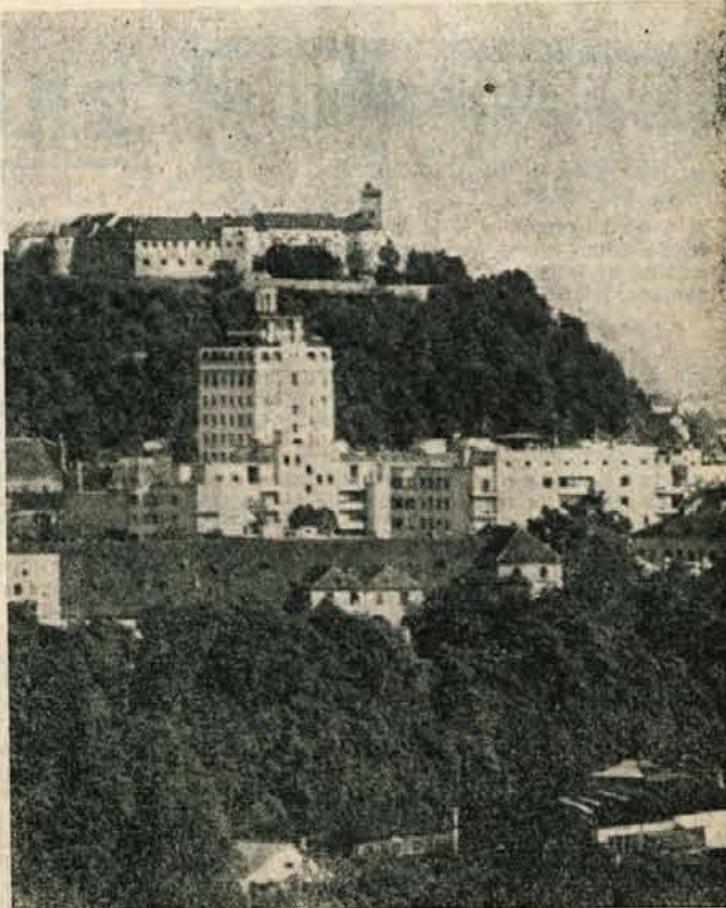
Kritično stanje vodovodov v kranjski občini je že dlje časa predmet širših razprav. Posebno se je ta razprava razvnila na zborih volivcev kjer so govorili ne samo o načrtih za prihodnje investicije, ampak tudi o viru sredstev za te investicije, o povišanju vodarine.

Po podatkih Sveta za gradbene in komunalne zadeve se v kranjski občini prekrbuje s pito vodo iz vodovodov le 65 odstotkov prebivalcev, medtem ko je ostalih 35 odstotkov prebivalcev vezanih na vodnjake, kapnice, potoke in podobno.

Glavni problem je torej na eni strani v premajhnih kapacitetah, na drugi strani pa v dotrajnosti obstoječih vodovodov.

Zato bo vzoredno z razširiljivo mrežo vodovodov v občini postopno obnavljati tudi sedanje zastarele in dotrajane objekte. Po programu Sveta za gradbene in komunalne zadeve naj bi ta dela izvedli približno v petih letih. Celotne investicije za izvedbo tega programa, všeč tudi odkrivanje zadostnih novih virov vode značajo približno 200 milijonov dinarjev. V letu 1957 je bilo v ta namen uporabljenih 28 milijonov dinarjev, program investicij za letošnje leto pa

-iv

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XI., ŠT. 31., CENA DIN 10.—

KRANJ, 21. APRILA 1958

Družbeni plan in proračun občine Kranj sprejeta

NOVI PREDSEDNIK OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ JE FRANC PUHAR. DOSEDANJI PODPREDSEDNIK, ZA NOVEGA PODPREDSEDNIKA PA JE BIL IZVOLJEN ANTON SELJAK

Na petkovi seji je Občinski ljudski odbor Kranj razpravljal o poteku zborov volivcev, sklepal o sprejemu odloka o družbenem planu in proračunu za leto 1958, sprejel program vodovodnih gradenj in višino vodarine ter sklepal o spremembah v organih občinskega ljudskega odbora.

Glede zborov volivcev je bilo rečeno, da so potekali v znamenju zanimanja za predložene ukrepe v družbenem planu, posebno glede investicij za objekte družbenega standarda. Udeležba zborov volivcev je bila, kljub temu, da so bili to že tretji zbori volivcev v letošnjem letu, zadovoljiva. Povprečna udeležba v oklici je bila 14%, v mestu pa 6%. To pot so bili tudi prvkrat zbori volivcev v gospodarskih organizacijah, kjer so razpravljali zlasti o investicijah za komunalne potrebe, za Sindikalni dom, Zdravstveni dom itd. O predlogih zborov volivcev in njihovem izvajaju bo ljudski odbor izdal posebno brošuro, ki bo dostavljena vsem krajevnim odborom. Tako bodo krajevni odbori dobili na predloge zborov volivcev jasne odgovore ljudskega odbora. Zatem je ljudski odbor

-iv

Več skrbi sprejemanju kmečke mladine v Zvezko komunistov

Kranj, 20. aprila.

Danes je bilo v Kranju posvetovanje mladih članov upravnih odborov kmetijskih zadrug, predsednikov aktivov mladih zadrug in mladih odbornikov občinskih ljudskega odbora v kranjskem okraju. Na posvetovanju so govorili o letošnjem programu dela ak-

tivov mladih zadržnikov na Gorenjskem. Uvodni referat za razpravo je imel predsednik aktivov mladih zadržnikov pri Okrajnem zadržnem zvezi Kranj Jaka Bogataj.

Govorili so o programu dela mladih zadržnikov, ki naj bi bil istoveten s programom kmetijskih zadrug in kmetijskih proizvodnja. Po možnosti pa naj bi doobili mladi zadržniki nekaj hektarov zemlje za razne poskuse in podobno. Precej je bilo govora tudi o izobraževanju kmečke mladine. V ta namen naj bi pri vseh osmiletkah ustanovili v okviru pionirskega odreda »družine mladih zadržnikov«, v okviru katerih bi se šolski otroci lahko izpolnili s kmetijsko vzgojo. V bodoče bi morali urediti tudi status kmetijskih gospodarskih šol, tako da bi absolventom teh šol priznali vsaj status polkvalificiranih delavcev. Ker je Kmetijska šola v Poljčah zasedena le 50%, predlagajo naj bi program šole razdelili na dva zimska semestra. Proti temu predlogu pa je precej pomisloven in je zaradi tega o tem vprašanju pričakovati javno razpravo.

Med drugim so poudarili, da všeč organizacije ZK premalo skrbijo za sprejem kmečke mladine v Zvezko komunistov, saj je samo okoli 30 kmečkih mladincov iz vseh okraja včlanjenih v ZK.

Iz razprave, ki je v nekaterih vprašanjih dobila dokaj ozko občutek, se vidi, da vsi udeleženci posvetovanja niso popolnoma seznanjeni s problemi, s katerimi se srečujejo na vasi. Zaradi tega je želeli, da bi imeli podobnih posvetovanj čimveč. Koristno pa bi bilo, če bi takšna posvetovanja organizirali tudi v okviru kmetijskih proizvodnja zvez in kmetijskih zadrug.

-iv

Z RAZSTAVE VOJNO-POMORSKE AKADEMIE V KRAJU

Vojno-pomorska akademija iz Divulj je v počastitev Dneva mladosti priredila pretekli četrtek in petek v Domu JLA v Kranju razstavo fotografij, brošur in navtičnih aparatov. Stevilni obiskovalci, zlasti mladina, ki je od jutra do večera obiskovala razstavni prostor, se je posebno rada ustavljal pri maketah torpednega čolna, desantnega broda in podmornice. Razstavni material je bil opremljen z besedilom, na morebitna vprašanja pa so odgovarjali mornarji. Namen razstave je bil — prebivalstvu nuditi vpogled v življenje in mornarjev.

S.

S SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA RADOVLJICA OBČINSKI DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN NA REŠETU

TUDI PRI OBLO RADOVLJICA SVET ZA ZDRAVSTVO IN SVET ZA SOCIALNO VARSTVO — NAJVEČ RAZPRAVE OKOLI OBČINSKIH DOKLAD NA DOHODKE IZ KMETIJSTVA — V RADOVLJICI IN BEGUNJAH ŽE ZA OKOLI 2 MILIJONA 600.000 PROŠENJ ZA KREDIT ZA OPREMO TURISTIČNIH SOR — DRUŽBENI PLAN PREDVIDEVA NADALJNJI RAZVOJ INDUSTRIJE, KMETIJSTVA, OBRTI, TRGOVINE IN TURIZMA

Radovljica, 18. aprila. — Na današnji seji so odborniki Občinskega ljudskega odbora Radovljica potrdili pravila stanovanjske zadruge Draga in spremljajoči statut občine. Do sedaj je bil pri občini Svet za socialno varstvo, ki pri zaradi širokega področja dela ni bil kosnalogram. Zaradi tega so namesto

enega sveta ustanovili dva: Svet za zdravstvo in Svet za socialno varstvo. Pri Svetu za socialno varstvo pa naj bi bila še posebna komisija za varstvo družine. V ostalih občinah na Gorenjskem so te svete namreč ustanovili že prej.

Občinski ljudski odbor je nadalje potrdil garancijsko izjavbo Turističnega društva Radovljica in Begunje. Ti dve društvi sta zapisrili za kredit, ki bo namejen posameznikom za opremo turističnih sob. Za oddajo turističnih sob je v teh dveh krajih precejšnje zanimanje. Do sedaj ima TD Radovljica za okoli 2 milijona, TD Begunje pa za okoli 600.000 dinarjev prošenj za najetje kreditov za opremo turističnih sob.

Nadalje so odborniki razpravljali o družbenem planu in proračunu občine za leto 1958. Lani so gospodarske organizacije v občini dosegli lepe uspehe, sko-

ro vse so tudi presegli v začetku leta postavljene plane. Lani je bila industrijska proizvodnja za 11,7% večja od predloške, letosnji plan pa predvideva nadaljnje povečanje za 9,3%. Tudi v kmetijstvu plan predvideva nadaljnje povečanje predvsem na racun sadjarstva in živinoreje, manj pa poljedelstva.

V trgovski mreži je bil lani dosegzen z 22,2% večji blagovni promet kot v letu 1956. V letosnjem letu pa predvidevajo eno odstotno povečanje. Da bo moč zagotoviti nemoteno poslovanje trgovin, zagotoviti delo v sodobnejših lokalih in dobro posstrežbo bo treba vsekakor stremiti, da se čimprej zgradijo v nekaterih krajih novi trgovski lokal oz. da se stari adaptirajo. V Kropi bo tovarna »Plamen« gradila novo trgovsko poslovilnico, prodajalno mesa in mlečno restavracijo. Tudi »Železnična« v Radovljici namehrava zgraditi nov trgovski lokal za železino. »Specerija« Radovljica bo uredila prodajalno z mešanim blagom na Posavcu ter prodajalno s sadjem in zelenjavjo v Radovljici. Novo poslovilnico v Zapužah bo odprlo tudi trgovsko podjetje »Planinca« iz Begunj. Kmetijska zadruga Radovljica bo v Mošči (Nadaljevanje na 2. strani)

-k

GORENJSKA pred VII. kongresom ZKJ

Prebivalci Gorenjske z zanimanjem pričakujajo VII. kongres ZKJ, ki bo začel z delom jutri v Ljubljani. S posebnim pričakovanjem se nanj pripravljajo komunisti in osnovne organizacije ZK. Stevilne organizacije, ki so imele v zadnjih dneh sestanke so sklenile, da bodo imele v dneh dela kongresa posebne sestanke, kjer bodo sproti zasledovali delo kongresa. Nekatere osnovne organizacije v Kranju, Jesenicah, Bledu, Žireh in drugod pa bodo v teh dneh sprejele v članstvo ZK nekaj mladih ljudi.

Tudi zunanjí videz Gorenjske bo bolj svečan kot ob običajnih pridelivah. Se posebej so se na to pripravili na železniških postajah. V Kranju so na železniških postajah nekaj dni urejevali peron, čistili prostore, odstranili so na peronu železno ograjo in razobesili vrsto zastav. Tudi okolični ostali postaji in postajališč so uredili in počistili ter razobesili zastave. Na jeseniški železniški postaji visi na desetine zastav, prav tako v Železarni, na obratu Opekarne v jeseniški železarni so na strehu postavili velik svetlobni napis »Vivel VII. kongres ZKJ«. Zastave in slike naših voditeljev pa so razobesili tudi na drugih javnih zgradbah in tovarnah na Gorenjskem. Posebno lepo so se pripravili tudi na Bledu, kjer bo stanovalo nekaj delegatov kongresa ter novinarjev in poročevalci. Nekateri so dopotovani na Bledu že v petek in soboto.

NAŠ RAZGOVOR

„Že pismo nam je pomagalo“

O predkongresni dejavnosti ZKS in o tem, kaj pričakujejo od kongresa, smo nekaj že objavili v razgovorih z delegati. Tokrat pa smo se o tem pogovorili s sekretarji dveh organizacij v triških kolektivih.

»V našem kolektivu je 96 članov ZK. V zadnjem letu smo sprejeli 8 mladih delavcev in delavk,« nam je v začetku razgovora povedal Jože Benedičič v tovarni »Peko«.

»Kako komunisti oziroma delavci zasledujejo priprave za VII. kongres?«

»Kot prvo pripravo za kongres smatram uspelo javno zborovanje komunistov, ki smo ga pripravili že 12. februarja. Na zborovanju je bilo veliko delavcev, tudi nečlanov. Povabilo smo tudi odgovorne ljudi iz uprave in drugih organizacij, da so nam povedali in razložili probleme in perspektive podjetja. To, mislim ekonomsko razgledanost namreč, manjka našim komunistom. Skoraj polovica jih aktivno dela v

raznih organizacijah, društvin in samoupravnih organih izven podjetja. Toda, če nič ne berejo, če ne sledijo napredku, če se ne učijo, ne morejo dati zadostne pomoči. Takih članov je več v naši organizaciji in verjetno tudi drugod. Zato skušamo v zadnjem času v tem smislu tudi pomagati vsem članom.«

»Kaj pričakujete od kongresa?«

»Ze pismo Izvršnega komiteja CK ZK nam je veliko pomagalo. O njem smo zelo živahnno razpravljali in marsikaj danes ostro obsojamo. Seveda upamo, da nam bo Kongres dal še več vzpodbud in začrtal jasne perspektive, da bomo laže delali.«

»Mladino smo puščali preveč ob strani.« Tako nam je med drugim povedal Slavko Zalokar v Bombažni predilici v tkalnici.

»Ali imate veliko mladih članov v organizaciji?«

»S tem se ne bi mogel po-

K. M.

Na koncu pa je dejal, da med drugim želi, da bi Kongres dal konkretno smeri za vzgojo mladih delavcev in njih sprejemanje v vrste komunistov.

gorenjski obveščevalec

MALI OGLASI

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 475.

Prodam zazidljivo parcelo v Kranju ob glavnem cesti. Naslov v upravi lista. 659

S 1. majem odprem elektroinstalatersko delavnico v Tržiču, Koroska c. 22 — pripomorec za Jeznej Naglič. 665

Trgovsko pomočnico — kvalificirano — špecijske strokne, sprejme tako: «Trgovsko podjetje Lesce». Interesenti iz bližnje okolice imajo prednost. Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja. 666

Zaradi prenehanja kolesarjenja prodam popolnoma novo moško kolo znamke »Rog«. — Potonček, Begunje 25. 671

Prodam otroški voziček. Naslov v oglašnem oddelku. 672

Prodam deteljo, seno, slamo. — Posavci 12. 673

Prodam gozd 2.300 m² blizu Senčurja. Naslov v oglašnem oddelku. 674

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05., 6., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30; ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 21. APRILA

8.05 Orkestralna matineja

9.00 Radijski roman — Vladimir Babula: Planet treh sonc — II

10.10 Dopoldanski koncert korno-glasbe

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Naš velikan

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Rado Šturm: Kmečki sadovnjaki ne zadovoljujejo

12.40 Poje moški zbor primorskih studentov p. v. Antonija Nanuta

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Ukljenjeni orkan

15.40 Listi iz domače književnosti — Prežihov Voranc: Generalna vaja v milnu

16.00 Portreti jugoslovenskih opernih pevcev: sopranistka Vanda Gerlovič

17.10 Popovec tega tedna

17.15 Srečno vožnjo!

18.00 Mladinska oddaja: Začetek mlađinskoga javnega delovanja na Slovenskem

18.45 Radijska univerza — Vloga Partije.

20.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije

22.15 Dvajset minut s plesnim orkestrom Radia Ljubljana

TOREK, 22. APRILA

8.35 Danilo Bučar: Belokranjske pisance

9.30 Slavni virtuozi in pevci vam igrajo in pojo

11.30 Za dom in žene

12.30 Kmetijski nasveti — Matko Zemljič: Kako dosežemo bogat in zanesljiv pridelek sladkorne pese

13.40 Pester spored odlomkov iz slovenskih oper

14.20 Za otroke — E. Coastworth: Tinkerjevi doživljaji: Jane Bateman: Nori jezdec

15.40 Potopisi in spomini: Na Sutjeski grob do groba

16.00 Za Jubiljetje in poznavalce

18.00 Sportni tečnik

18.30 Iz zakladnice jugoslovenskih samospevov

18.45 Domače aktualnosti

20.00 Najboljši jugoslovenski zbori vam pojo: Zbor Primorských studentov

20.30 Radijska igra — Ivan Potrež: Zločin

22.15 Za prijatelje jazza

SREDA, 23. APRILA

8.05 Pisana paleta

9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori

10.10 Dopoldanski simfonični koncert

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Ukljenjeni orkan

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Elselt: Prehod na zeleno krmo

13. Pesni in plesi jugoslovenskih narodov

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Naš velikan

15.40 Pri klasičnih mojstrib — Avgust Cesarec: Divji koštanji

16.00 Koncert po željah

17.10 Sestanek ob petih

18.00 Kulturni pregled

Prodam 7 tednov stare nemške ovčarje z rodomnikom. — Zg. Bitnje 74. 675

Prodamo 2 računska in 3 pisalne stroje v dobrem stanju. — Roleta-mizarstvo Kranj. 676

Zamenjam elektromotor 5 KM za 3 KM. — Hotemaže 44. 677

Dam nagrado 20.000 dinarjev tistem, ki bi mi preskrbel sobo v kuhinjo. Ponudbe oddati v oglašni oddelku. 678

Upokojenka bi šla varvat otroka ali pomagat v gospodinjstvu za stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku. 679

Za novo delavnico v Sk. Luki na Trati poleg kolodvora, potrebujemo 3 kvalificirane kleparje. Nastop dela v maju. Javiti se pismeno ali osebno upravi podjetja za toplotno izolacijo »Termika« Ljubljana, Titova 22. 680

Trgovsko pomočnico — kvalificirano — špecijske strokne, sprejme tako: «Trgovsko podjetje Lesce». Interesenti iz bližnje okolice imajo prednost. Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja. 681

Zaradi prenehanja kolesarjenja prodam popolnoma novo moško kolo znamke »Rog«. — Potonček, Begunje 25. 682

Prenosni poljski stoj za izdelavo zdne opake in novo moško kolo znamke Triumf črne barve prodam. — Primožič Jože, Sl. Javornik. 683

Nudim hrano in stanovanje dekletu, ki bi pomagala na kmaji. — Huje 10, Kranj. 684

18.30 Pesem slovenske zemlje

18.50 Razgovor o mednarodnih vprašanjih

22.15 Zabaval vas bo kvintet Jožeta Kampiča

CETRTEK, 24. APRILA

8.05 Zbori »Svoboda« nam pojo

9.00 Glasbeni album

11.00 Odlomki iz jugoslovenskih oper in baletov

11.30 Cicibanom — dober dan! (Polde Suhadolčan: Boben in piščalka)

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Osterman: Odkup lesa

13.40 Popularne melodije iz domače orkestralne glasbe

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike

15.40 Humoreske tega tedna — Joža Horvat: Protestno zborovanje partizanskih konj

16.00 Z jugoslovenskimi solisti in skladatelji

18.00 Radijska univerza: Umetno sonce (oddaja OZN)

18.45 Cetrtkov reportaža

19.50 Tedenski notranje-politični pregled

20.05 Javni cetrtkov večer domačih pesmi in napoved

21.00 Plamen žareč bo presekjal temo... (izbor socialne in partizanske lirlike)

22.15 V plesnem ritmu

PETEK, 25. APRILA

8.05 Jutranji divertimento

0.00 Radijski roman — Vladimir Babula: Planet treh sonc — III

10.10 Dopoldanski koncert korno-glasbe

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Naš velikan

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Rado Šturm: Kmečki sadovnjaki ne zadovoljujejo

12.40 Poje moški zbor primorskih studentov p. v. Antonija Nanuta

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Ukljenjeni orkan

15.40 Listi iz domače književnosti — Prežihov Voranc: Generalna vaja v milnu

16.00 Portreti jugoslovenskih opernih pevcev: sopranistka Vanda Gerlovič

17.10 Popovec tega tedna

17.15 Srečno vožnjo!

18.00 Mladinska oddaja: Začetek mlađinskoga javnega delovanja na Slovenskem

18.45 Radijska univerza — Vloga Partije.

20.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije

22.15 Dvajset minut s plesnim orkestrom Radia Ljubljana

TOREK, 22. APRILA

8.35 Danilo Bučar: Belokranjske pisance

9.30 Slavni virtuozi in pevci vam igrajo in pojo

11.30 Za dom in žene

12.30 Kmetijski nasveti — Matko Zemljič: Kako dosežemo bogat in zanesljiv pridelek sladkorne pese

13.40 Pester spored odlomkov iz slovenskih oper

14.20 Za otroke — E. Coastworth: Tinkerjevi doživljaji: Jane Bateman: Nori jezdec

15.40 Potopisi in spomini: Na Sutjeski grob do groba

16.00 Za Jubiljetje in poznavalce

18.00 Sportni tečnik

18.30 Iz zakladnice jugoslovenskih samospevov

18.45 Domače aktualnosti

20.00 Najboljši jugoslovenski zbori vam pojo: Zbor Primorských studentov

20.30 Radijska igra — Ivan Potrež: Zločin

22.15 Za prijatelje jazza

SREDA, 23. APRILA

8.05 Pisana paleta

9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori

10.10 Dopoldanski simfonični koncert

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Ukljenjeni orkan

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Elselt: Prehod na zeleno krmo

13. Pesni in plesi jugoslovenskih narodov

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Naš velikan

15.40 Pri klasičnih mojstrib — Avgust Cesarec: Divji koštanji

16.00 Koncert po željah

17.10 Sestanek ob petih

18.00 Kulturni pregled

SOBOTA, 26. APRILA

8.35 »Z mikrofonom pri mlađinskih zborih«

9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo — Jovita Podgornik: Tudi Blažek se je boril za svobodo

10.10 Glasbeno potovanje po Jugoslaviji

11.00 Pionirska tehnika

12.00 Opoldanski operni spored

Prese netljivo odkritje v Sahari

Je bila Sahara pred 8 tisoč leti zares izvor človeške kulture, ki je imela močan vpliv na Egipt in na druge narode sveta? S tem vprašanjem se ukvarja že precej časa francoski raziskovalec Henri Lhoté. V skoraj nepristopnih delih Sahare je naletel v stenah na 8 tisoč let stare podobe, ki kažejo vse znake, da je bil tukaj kulturni center razpadlega črnskega cesarstva. Pod njegovim vodstvom je skupina francoskih slikarjev preslikala podobe v stenah, ki pomenijo za znanost vpogled v začetke človeške kulture.

Divje razmetano kopasto Tassili-n-Ajjer gorovje leži v sredu Sahare. Ti-

soče barvastih podob, ki so kljub visoki starosti še izredno sveže, si arheologi tolmačijo kot prizorišče enega izmed prvih kulturnih narodov na svetu. Današnja puščava Sahara je bila takrat dežela obilja. To je bilo mnogo pred faraonami in gradnjami njihovih gigantskih piramid. Sončne trate so po krivale ravnine današnje puščave in v mogočnih tokovih rek so se valjali vodni konji. V tem svetu obilja so živelji miroljubni ljudje, najprej kot lovci, nato živinorejci.

Preslikane podobe kažejo, da so živele takrat v Sahari najlepše žene vseh časov. Take čudovite ude, vitko posta-

vo, častitljivo in samozavestno drže, lahko srečamo pozneje samo še v mrtvih mestih ob Nilu v upodobitvah kraljic staroegipčanskih dinastij.

Posebno pozornost arheologov je vzbudila podoba, ki predstavlja obiralke dateljev. Na travnatih pokrajini se pasejo bivali, v ozadju pa so z lokti in puščicami oboroženi bojevniki na lov. Velik, simbolično narisani tulj s puščicami potruje domnevo, da so bili bojevniki v stalni obrambi pred zavojevalci s severa, ki so si črnsko cesarstvo končno podredili, preden ga je zasipal puščavski pesek. Toda pred tem, tako mislijo francoski arheologji danes, so Egipčani povzeli kulturo črnih pastirjev. Da, mogoče je bilo saharsko cesarstvo, katerega osrednji čas sodi v obdobje 6 tisoč let pred našim štetjem, celo prva kolonialna žrtev v zgodovini človeštva. Podrobnost zgodovinskih spomenikov, ki so jih našli v južni Franciji in v Pirenejih dopušča tako domnevo. Je torej bilo črnsko pleme res prvo, ki se je v »Evroafriku« povzpelo do višjih oblik življenja, običajev in kulture dolgo pred kraljestvom ob Nilu? Znanost meni danes: da.

Zapuščina Nikole Tesle tehta 6 ton

60 let je že tega, ko se je leta 1898 zbrala v newyorskem pristanišču množica ljudi in z velikim zanimanjem spremjal premikanje ladice. Med gledalci je bilo morda celo več nezaugnezev, saj niso mogli verjeti, da bi se lahko čoln zamašil v obračel sem in tja, ne da bi bil živ človek v njem.

In vendar je bilo res. Ladja se je vrtila, manevrirala in plula sem in tja po nevidnih ukazih nekega človeka, ki je bil ta čas na obali. To je bil mož visoke, sloke postave in ostrih potez v obrazu — Nikola Tesla.

Danes se prav na isti način upravljajo teledirigirana letala in rakete in pripravlja pot na Luno. Prav tista preprosta aparatura, s katero je Tesla prvič vodil ladjo na daljavo, se danes nahaja v Teslinem muzeju v Beogradu. Poleg tega pa imajo tudi vse druge načrte, skice in priprave, vse živiljenjsko delo velikega izumitelja.

Preden je leta 1943 umrl, je s testamentom volil svojo zapuščino Jugoslaviji. — Pred šestimi leti so gradivo prepeljali v Jugoslavijo. Sest ton ga je. V njem je kompletna dokumentacija njegovih raziskovanj in uspehov, 60 let njegovega bogatega živiljenja, blizu 800 patentov, častne diplome in časopisni izrezki.

Teslinega materiala je tako veliko, da se muzej sprito toljega bogastva enostavno še ne znajde. Najvažnejši dokumenti so sicer že posneti na mikrofilm, toda pretečna večina gradiva še vedno čaka ljudi, da ga bodo dokončno proučili in obdelali.

**FRANK OWEN:
EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE**

Od pičlega spanja sem tako opešal, da sem moral zapustiti garažo in poiskati delo v uradu neke ladjedelnice, kjer je bil eden izmed mojih stricev po naključju kontrolor delovnega časa. Moral sem pisati plačilne liste in delovne knjižice. Delal sem od sedmih zjutraj do šestih zvečer; za to sem dobil tedensko šest šilingov. Tudi to delo mi ni bilo pogodu.

Potlej sem šel v »Sunderland Forge and Electrical Engineering Co.« v uk za električarja. Začel sem delati v oddelku za preizkušanje električnih ladijskih naprav. Moja plača se ni in ni hotela premakniti s tistih šestih šilingov tedensko. Štirikrat na teden sem imel od šestih do devetih večerno šolo. Nekega dne sem se stepel z enim izmed svojih tovarišev in ga tako neusmiljeno prematil, da je moral za več tednov v bolnišnico; mama mu je moralna na račun odškodnine dajati mojo plačo.

Leta 1930 je brezposelnost hudo zadela Sunderland. Delal sem samo vsak tretji teden in moral jemati podporo za brezposelne. Bil sem eden izmed treh milijonov ljudi brez dela. Ljudje, ki so živelji lagodno, ki niso nič vedeli o pomoči za brezposelne, so največ govorili o njej in se pokazali kot največje neznalice. To so imeli za nekakšno velikodušje. Vsak teden so ti od plače odtrgali nekaj denarja za primer, da bi ostal na cesti. Za te privilegije se je moral delavec vpisati v register, da bi mu potlej poveljevali preveč prizadevni, pogosto priskutni vladni uradniki in čakati je moral v vrsti, kdaj pa kdaj v slabem vremenu, da bi dobil tisto, za kar se je pogodil.

Da bi dobil bore šest šilingov tedensko, sem moral

obiskovati šolo, ki so ji pravili »šola za brezposelne«. To je bila vladna ustanova, katere namen je bil baje naučiti ljudi njihove obrti. Dali so mi velikanski kos surovega železa in skrhanlo pilo in mi veleli, naj z njim zgladim kovino. Dobijeno navodilo je bilo nesmiselno in pouk v ničemer ni prispeval k mojemu znanju na tem toriu. Ta pouk mi tudi ni prav nič koristil kasneje, ko sem postal mojster v vamljanju v blagajne in gangster.

Ne da bi starši za to vedeli, sem nehal jemati pomoč za brezposelne. Menil sem, da s tem samo zapravljam čas.

Namesto tega sem vzel s seboj obložen kruhek, sedel na kolo, se ob sedmih zjutraj odpravil z doma do kakega osamljenega kraja na peščeni obale in tam plaval in lenaril do večera. Vprašanje je bilo samo, kako priti tedensko do šestih šilingov, ki sem jih moral dajati doma za hrano. Delno sem si opomogel z zbiranjem praznih steklenic za pivo in limonado na plaži in tako dobil do dva penija.

In tedaj sem si zastavil vprašanje: »Zakaj bi sploh delal?« Lahko bi dosti zasluzil tudi brez dela in tako sem nehal delati in se grel na soncu. Kako prijetno je bilo ležati tam, lenuhariti, biti svoboden, strmeti v nebo, čutiti na sebi pihljanje vetrca in uživati, brodeč po vročem pesku.

Cedalje bolj sem spoznaval človeško naravo. Neko nedeljo sem bil na plaži s svojim mlajšim bratom. Naga sva ležala na osamljenem delu obale in tedaj sva zaslišala presunljive klice na pomoč. Planil sem na noge; moj brat je ves iz sebe s prstom kazal na moškega, ki se je utapljal kakih petdeset metrov od obale.

Planil sem v vodo, zgrabil utopljenca in nekako se mi je posrečilo, da sem ga privlekel do obale. Medtem ko sem trudoma vlekel za seboj neznanca, ki se je obesil name, se je zbrala okrog nju množica ljudi. Tisti hip sem se spomnil, da sem nag, prepustil na pol onesveščeno

LANI NA GORENJSKEM

4,276.000 prodane pijače

PIVA JE ZMANJKALO — SORAZMERNO HITREJE NARASCANJE POTROŠNJE BREZALKOHOLNIH PIJAC — RAZMEROMA NAJBOLJ SE JE POVEČALA PRODAJA PIJAC V TURISTIČNIH SREDIŠCIH

To je že kar zarjavil problem...

Predvsem so na Gorenjskem lani iztočili dolaj več piva (1.280.000 l) — kar za 55% več kot predianskim; spriče hude vročine, ki je pritisnila lansko poletje, je piva celo zmanjšalo, tako da smo se žejni jezili na pivovarne, ki jih je vročina prese netila nepravljeno.

NAJVĒČJI PRIRODNI HLADILOVNIK V JUGOSLAVIJI

Mlekarja zadruga v Pirotu ima za shranjevanje svojega, po svetu znanega sira kačkavalja najbolj prikladen prirodni hladišnik v državi.

Ob vznožju pečine, ki ji gravijo Rdeča stena, je votilna, ki je tudi v najbolj vročih dneh hladna. Njena posebna vrednost je v tem, da ima stalne nizke temperature. Tu mlekarja zadruga že dolga leta shranjuje svoje proizvode — več kot 20 vagonov sira različnih vrst.

Poleti se temperatura v tej votlini dvigne le na 6 stopinj, pozimi pa je stalno na ničli. Bistra izvirskva voda daje dovolj ledu. Bolj idealnega hladišnika si ni moč zamisliti. Da bi do kazali, kako dober je njihov »hladišnik«, so Piročani hranili v njem vse do zdaj vejico z živordečimi črešnjami, ki so bile tako sveže, kot da bi jih utrgali včeraj!

TABORIŠČE PINGVINOV

Takšno je živiljenje onstran meje večnega ledu. Na sliki vidimo skupino pingvinov v njihova »taborišča«. Vsi odrasli samci in samice so razporedijo v krog okrog mladičev, da jih tako zaščitijo pred mrazom.

žrtev nekemu moškemu, ki je zabredel v vodo, da bi mi pomagal in sramežljivo skočil v morje.

Medtem ko so utopljencu nudili prvo pomoč, sva midva z bratom nemoteno odnesla pete. Nisem želel biti tepen zato, ker nisva bila pri maši in zato sem rotil brata, naj nazu ne izda. Naslednji dan je lokalni časnik pod mastnim naslovom priobčil novico o rešitvi utopljenca in pripisal vse zasluge moškemu, ki je od mene prevzel breme. Toda nekdo, ki je videl vso zadevo, je pisal uredništvu. Poiskali so me in me poklicali na mestni magistrat. Sunderlandski župan me je obdaril z diplomom kraljevskega dobrodelnega društva. Najhujje je bilo, da je mati zvedela, da nisem bil pri maši in tako sem spet imel preglavice.

Tedaj pa se je zgrnila name katastrofa. Podjetje, v katerem sem delal, je imelo navado pošiljati staršem poročila o uspehih vajencev v posameznem šolskem letu. Ko sem nekoga večera po dolgotrajni vožnji s kolesom po okolici prišel domov, sem na mizi zagledal poročilo o sebi. V njem je pisalo, da sem bil dlje časa odsoten in od staršev so zahtevali, naj povedo, zakaj. Oče je bil tedaj na morju z nekim majhnim tankerjem. Zgrabil me je panjen strah, da sem izdan. Pohitel sem v kuhinjsko shrabmo in zgrabil štruco kruha. Na mizi je zraven poročila ležalo šest penijev. Vzel sem jih, skočil na kolo in oddiyal z doma.

II. poglavje

NA ULICE, Z ZLATOM TLAKOVANE

Dotlej nisem bil še nikoli zunaj severovzhodne Anglije. Nisem vedel, ne kod ne kam, toda »Dick Wittington« je bil tedaj vzor slehernega pobiča. In ta fantič iz Sunderlanda si je zamišljal London kot velemesto, tlakovano z zlatom; London, kjer se ljudje brž dokopljajo do velikega bogastva. Vozil sem hitreje, čedalje hitreje, naprej, naprej; v razgreti glavi se je bohotil sen o slavi in bogastvu.